

AS Skog
PB 59 Sentrum
4001 STAVANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsvagen 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Avslag på søknad om utsetjing av utanlandske treslag til skogproduksjon Hamre 155/2 Suldal

AS Skog har søkt om å planta sitkagran på gnr/bnr 155/2 i Suldal kommune i Rogaland. Områda er på til saman om lag 30 dekar og er i eksisterande og avverka plantefelt med tidlegare vanleg gran. Me vurderer det til at utsetjinga vil føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet, med særleg vekt på viktige naturtypar. Søknaden vert difor avslått.

Me viser til søknad, mottatt 14.12.2015, der de søker om å planta utanlandske treslag til skogproduksjon på gnr/bnr 155/2 i Suldal kommune.

Heimel

Utsetjing av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV.

Søknaden

De har søkt om å planta til to felt på til saman omlag 29 daa med 7 500 planter av sitkagran. Ved nærmere oppmåling av felta med kartverktøy, viser det seg at dei fire felta med sitkagran tilsvrar 15,3 daa (A) og 15,1 daa (B). Til saman vert dette om lag 30 daa.

Dei aktuelle areala er på eigedomen dykker Hamre gnr/bnr 155/2 i Suldal.

De ønskjer å planta sitkagran, ettersom denne arten toler ekstremvær og klimaendringar betre enn norsk gran. Det er store skadar på den norske grana i området, noko som har ført til at ho har mått takast ut før ho var hogstmogen. Ettersom dei omsøkte plantefelta er i steinur med tynt jorddekkje, gjer dette skjøtsel krevjande, og ei utplanting av sitkagran vil dobla karbonbindinga og økonomien i høve til norsk gran.

Fylkesmannen si vurdering

Formålet med forskrifta er å hindra at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1. Det er sentralt å sikra at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Når ein vurderer ein søknad om utsetjing, skal ein leggja vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12, jf. § 7. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 set krav om at vedtak bygger på vitskapleg kunnskap om bestandssituasjonen til ulike artar, utbreiing og økologisk tilstand til naturtypar, samt effekten av påverknad. Sitkagran er vurdert av Artsdatabanken som ein art med svært stor risiko for naturleg spreiing med skadelege økologiske verknader for norsk natur (SE) (Norsk svarteliste 2012), noko det skal vera høg terskel for å gje løyve til å setja ut. Ei rekke klageavgjerder hjå Miljødirektoratet det siste året legg foringar for forvaltningspraksis for utsetjing av sitkagran. Etter klagehandsaminga har alle søknadene på fastlandet fått avslag.

Det finst mykje kunnskap om naturmangfaldet i og rundt Tysingåsen/Hamre og om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2011, og med suppleringar frå 2014. Me har også nytta opplysningar frå Artskart og Rovbase. Fylkesmannen vurderer difor at det er rimeleg god tiltrekkeleg vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Plantefelta legg beslag på areal som tidlegare har hatt plantefelt med norsk gran, sjølv om dette arealet og arealet rundt ligg inne som lauvskog i AR5. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på områda som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyda på at det i utsetjingsområda finst andre artar, eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser difor ikkje at utplanting av sitkagran vil kunna føra til uheldige følgjer for biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet.

Fylkesmannen må likevel vurdera moglege framtidige følgjer for naturverdiar rundt plantefelta:

Det er ein god del granskog rett nord for dei omsøkte felta. Elles er det ein mosaikk av barskog, blandingsskog og lauvskog i områda rundt dei omsøkte felta. Det er mange registreringar med rik edlelavskog i området – ofte av utforminga alm-lindeskog, og med ask og styva tre. Rett aust for felta, på Hamre, er det også ein gard med litt dyrka mark.

Tabellen under viser kartlagde prioriterte naturtypar og raudlista artar nærmare enn 2 km frå utplantingsfelta, retning frå feltet og kva verdi dei har. Me har vidare vurdert påverknaden på prioriterte naturtypar og raudlista artar i ein avstand på omkring 5 km frå utplantingane. Verdi/status er sett ut frå gjeldande verdisetjing/raudlistestatus per 18. november 2015.

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning fra utsetjingsområdet
Hamra- Grava	Rik edellauvskog m/ask (VU), alm (VU), bleik kraterlav (VU) og gaupe (EN)	B – viktig	290 m	Aust
Hamra	Hagemark m/ gammal stuva ask (VU)	C – lokalt viktig	450 m	Søraust
Grava N	Rik edellauvskog m/ask (VU), alm (VU), <i>Gyalecta truncigena</i> (VU), <i>Opegrapha vermicellifera</i> (VU), <i>Aleyxoria ochrochella</i> (VU), bleik kraterlav (VU), skrukkeøre (NT) og gaupe (EN)	A – svært viktig	490 m	Nordaust
Litledalen	Gammal låglandsblandingsskog m/ barlind (VU)	B – viktig	600 m	Nord
Eskevika	Rik edellauvskog m/ask (VU), alm (VU), <i>Thelopsis rubella</i> (VU), raudflekklav (VU)	A – svært viktig	830 m	Søraust
Åradalen	Rik sump- og kjeldeskog m/ ask (VU), alm (VU) og kystskoddelav (EN)	B – viktig	910 m	Sørvest
Lovraeidet vest	Rik edellauvskog m/ask (V) og alm (VU)	A – svært viktig	1,5 km	Nordaust
Hamborgnuten NV	Gammal boreal lauvskog m/ ask (VU), alm (VU) og barlind (VU)	B – viktig	1,6 km	Nord(vest)
Hamradalen 3	Store gamle tre – ask (VU)	C – lokalt viktig	1,6 km	Nordaust
Hamradalen 2	Rik edellauvskog m/ ask (VU) og alm (VU)	C – lokalt viktig	1,7 km	Nordaust
Hamradalen 1	Rik edellauvskog m/ ask (VU) og alm (VU)	C – lokalt viktig	1,8 km	Nordaust
Lovraeidet	Rik haustingsskog med stuva edellauvtre – ask (VU) og alm (VU), bleik kraterlav (VU), bleikdogggnål (NT) og almekolsopp (NT)	A – svært viktig	1,9 km	(Nord)aust
Åradalen 1	Rik bakkevegetasjon m/ typisk høgstaudeskog	Livsmiljø (MIS)	780 m	Sørvest
Åradalen 2	Eldre lauvtresuksesjon m/typisk høgstaudeskog	Livsmiljø (MIS)	910 m	Sørvest
Middagsfjellet*	Ask (VU), alm (VU), krattsoleie (NT)		380 m	Nord
Middagsfjellet*	Bleik kraterlav	Sårbar (VU)	405 m	Nordaust
Middagsfjellet*	Bleik kraterlav	Sårbar (VU)	620 m	Nordaust

*Lokalitetar for raudlista artar

Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Sitkagrana har lette frø som kan spreia seg opp til 4 km frå mortreet, jf. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold (DN-utredning 8-2012). Gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år, så vil ein kunne venta at svært mange frø spreier seg langt. Naturmangfaldloven § 9 (føre-var-prinsippet) må difor leggast til grunn i høve spreingsfare til verdifull natur i områda rundt plantefelta, jf. tabellen over.

Det er i dag ein del annan planteskog i landskapet rundt Tysingåsen/Hamre. Truleg er det meste av dette norsk gran, men søker har opplyst (pers. med.) om at det skal vera sett ut spreidde tre med sitkagran på naboeigedommen til dei omsøkte areala. De søker om å planta i eit område med etter høva få framande treslag frå før, slik at plantinga på sikt vil kunna utgjera ei vesentleg endring av frøpresset på områda rundt. Det er vanskeleg å finna gode ordningar som sikrar at trea ikkje spreier seg, og det finst i dag ingen gode system for å hindra at ei eventuell utsetjing vil kunna skada økosystemet.

Påverknad av økosystemet skal vurderast ut frå den samla belastninga som økosystemet er, eller vil bli utsett for (naturmangfaldloven § 10). Det vil sei at ein må vurdera heilskapen av mellom anna dei økologiske eigenskapane til treslaget og påverknaden det har på det stadeigne naturmangfaldet i det aktuelle området. Relevante faktorar kan til dømes vera verknaden det har på stadeigne artar, endring i miljøtilhøve, genetisk innblanding og spreiling til naturmiljøet, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifa (2012).

Me viser til tabellen ovanfor.

Driftsmetodar og teknikkar skal i utgangspunktet ta best mogleg omsyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir dei beste samfunnsmessige resultata (naturmangfaldloven §12). For vurderinga av om ein kan gi løyve til å planta ut framande treslag, skal dei uheldige følgjene som utplantinga kan føra til, vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, mellom anna nytteverdien av utplantinga, jf. naturmangfaldlova § 14.

Viktig samfunnsinteresse i denne samanhengen er den klimaeffekten som skogproduksjon måtte innebera; at sitkaskog veks fort og er særslig effektiv i så måte, og at sitka også gir god kvalitet av vesentleg verdi for skogeigar ved avverking.

Det finst andre alternative treslag som kan nyttast på utplantingsområdet, og som gir lågare grad av risiko for det biologiske mangfaldet. Når ein veg fordel med utplanting opp mot fare for spreiling til viktige naturtypar, meiner Fylkesmannen at bruk av alternative treslag totalt sett vil kunna gi eit samfunnsnyttig akseptabelt resultat, jf. naturmangfaldlova §§ 12 og 14.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer den omsøkte utplantinga til på sikt å kunna føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet. Me viser til føre var-prinsippet og legg særleg vekt på risikoen for at sitkagrana skal spreia seg til og forringa naturverdiane i alle dei registrerte viktige og svært viktige naturtypane (jf. tabell). I vektinga mot andre viktige samfunnsinteresser, har Fylkesmannen kome fram til at omsynet til biologisk mangfald i denne saka bør vega meir enn omsynet til eventuell auka klimaeffekt og vyrkeproduksjon. Med denne bakgrunnen finn Fylkesmannen å måtta gi avslag på søknaden om å planta ut sitkagran.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette avslag på søknaden om å setja ut sitkagran på eigedom 155/2 i Suldal kommune.

Klage

Du kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eige vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernsjef

Torborg Berge
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Torborg Berge
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Suldal kommune Eidsvegen 7 4230 Sand
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM